

Raadsinformatiememo

Datum dinsdag 2 april 2024
Ons kenmerk 24.015930
Aan De gemeenteraad en steunfractieleden
Van J.J. Heddes
Bijlage brief met reactie van de Kop-gemeenten op de concept Notitie Reikwijdte en
Onderwerp Detailniveau VAWOZ.
Raadsinformatiememo Stand van zaken Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee 2031-2040

Geachte dames en heren,

Met deze brief informeren we u over de stand van zaken van het (Rijks) Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee 2031-204 (hierna: Programma VAWOZ) en de samenhang met de hoogspanningsnetuitbreiding Noord-Holland Noord. Ook treft u in de bijlage de ingediende reactie op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau(hierna concept-NRD) van het programma VAWOZ aan.

VAWOZ

Wat onderzoekt VAWOZ?

In het Klimaatakkoord is afgesproken om de Nederlandse energievoorziening te verduurzamen. Hiermee wordt de CO₂-uitstoot verminderd en klimaatverandering tegengegaan. Windenergie op zee speelt hierin een cruciale rol. Op deze manier wekt Nederland duurzame energie op, is Nederland voor energie minder afhankelijk van het buitenland en blijft economische ontwikkeling mogelijk. Om de opgewekte groene energie aan land te krijgen, is een goede aansluiting op het energiesysteem op land essentieel. Hoe dat het beste kan gebeuren, onderzoekt het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) met het Programma VAWOZ.

Hoe zie het proces voor VAWOZ er uit?

Het programma VAWOZ heeft een geschatte looptijd van ruim twee jaar. Na afronding in 2025 ligt er een programma-document waarin de meest kansrijke alternatieven zijn opgenomen om de windenergie naar land te brengen. Daarna start het proces om die alternatieven verder uit te werken gericht op realisatie.

Wat is de stand van zaken?

Het programma VAWOZ is in het voorjaar 2023 gestart met de publicatie van het zogenaamde Voornemen en Voorstel voor participatie. Het afgelopen jaar heeft het Programma VAWOZ samen met belanghebbenden in verschillende regio's een eerste verkenning gedaan van te onderzoeken kansrijke routes voor:

- stroomkabels en waterstofleidingen vanuit zee
- zoeklocaties op land voor converterstations, aanlandstations en/of grote elektrolyzers (groene waterstoffabrieken).

De resultaten van deze eerste fase, de kansrijke routes en locaties en de wijze waarop EZK deze wil onderzoeken, zijn nu opgenomen in de concept-NRD.

De aanlanding met waterstof past binnen de ambities van de regio (Kop en Noord-Holland Noord) om een belangrijke rol te vervullen in de transitie naar een waterstofeconomie. In de concept-NRD staan verschillende manieren hoe de benodigde infrastructuur kan gaan lopen die onderzocht gaan worden. Het gaat dan om waterstofleidingen, maar ook elektriciteitskabels vanaf zee en onder de grond. De elektriciteit die wordt opgewekt met de windturbines op zee moet worden omgezet van gelijkstroom naar wisselstroom.

Hiervoor zijn converterstations nodig in een straal van ongeveer 6km rond om de plek waar zeekabel aan land komt. Dit kan eventueel worden gecombineerd met grootschalige elektrolyse voor de productie van waterstof. Op bijgevoegde kaart is te zien dat ook Schagen binnen het zoekgebied valt voor zo'n converterstation.

De concept-NRD is in januari 2024 besproken in het bestuurlijk overleg voor het programma VAWOZ. Meerdere bestuurders van de Kop-gemeenten waren hierbij aanwezig. In het bestuurlijk overleg nemen deel: de gedeputeerde van de provincie Noord-Holland, wethouders, waterschapsbestuurders en bestuurders van havenbedrijven.

Afstemming in de Kop vindt plaats via het portefeuillehoudersoverleg Fysieke Leefomgeving Kop. De Kop-gemeenten hebben een gezamenlijke reactie op deze concept-NRD ingediend (zie bijlage 1).

Samenhang met project 380 kV netuitbreiding 380kV Noord-Holland Noord

Naast het programma VAWOZ loopt ook het project 380kV Noord-Holland Noord. Netbeheerder TenneT is de initiatiefnemer en het ministerie van EZK is het bevoegde gezag. Dit project beoogt de netcongestie in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal op te lossen door middel van de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380kV hoogspanningsverbinding. Deze loopt richting een nieuw hoogspanningsstation nabij Agriport vanaf de bestaande hoogspanningsverbinding Diemen-Beverwijk. Om deze verbinding te kunnen maken is ook een nieuw 380kV hoogspanningsstation nodig op de lijn Diemen-Beverwijk. Daarvoor zijn diverse zoekgebieden ingetekend. Het programma VAWOZ onderzoekt tracés naar en aansluitingen op deze nog te bouwen hoogspanningsstations.

Voor het oplossen van de netcongestie in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal is een enkele bovengrondse mastenrij voldoende. Als de minister van EZK binnen het programma VAWOZ besluit om in de Kop van Noord-Holland aan te landen, dan is een verzwaring van deze nieuwe hoogspanningsverbinding naar een dubbele mastenrij noodzakelijk. Beide opties worden in het project onderzocht door Tennenet. Zoals aangegeven brengt een aanlanding van wind op zee met een elektriciteitskabel een zogenaamd converterstation met zich mee in de buurt van het hoogspanningsstation. Ook in het geval van aanlanding met elektriciteit wordt onderzocht of er een grootschalige waterstoffabriek bij het hoogspanningsstation kan komen.

Wat is de stand van zaken van het project netuitbreiding 380kV Noord-Holland Noord?

Net als het programma VAWOZ, doorloopt dit project een aantal vast stappen:

In juli 2023 hebben we samen met de Kop-gemeenten een reactie ingediend op het Voornemen en voorstel voor participatie. Een reactie waar we onder andere pleitten voor een zorgvuldig proces en aandacht voor brede welvaart. Ons college is ook inhoudelijk bij dit project betrokken via de bestuurlijke overleggen die periodiek worden georganiseerd. Naar verwachting publiceert het project 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord na de zomer van 2024 haar concept NRD, het onderzoeksplan, waarop een zienswijze ingediend kan worden.

Participatiebijeenkomsten programma VAWOZ

Voor het programma VAWOZ zijn er participatiemogelijkheden die voor iedereen toegankelijk zijn:

- Mei Publicatie Nota van Antwoord: in de Nota van Antwoord geeft het Rijk aan of en hoe de formele reacties op de concept-NRD worden meegenomen in het Programma VAWOZ.
- Juni/juli Omgevingsupdate: Bij deze omgevingsupdate deelt het Rijk actuele informatie met betrekking tot het programma VAWOZ.

Het actuele overzicht met participatiebijeenkomsten vindt u op

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/vawoz-2031-2040/participatiekalender-noord-0#voor-betrokken-overheden-en-organisaties>.

Bijlage 1 brief met reactie van de Kop-gemeenten op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau VAWOZ.

Bijlage 2. Kaart met zoekgebieden uit cNRD

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen,

Mevrouw E.C. van der Bruggen
gemeentesecretaris

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen
burgemeester